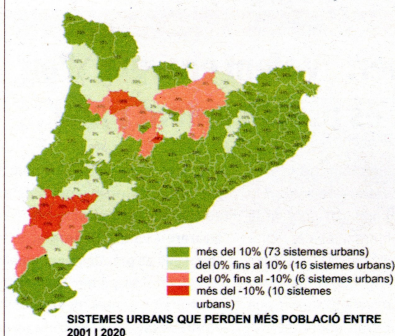

El Programa Arrelament

Antecedents

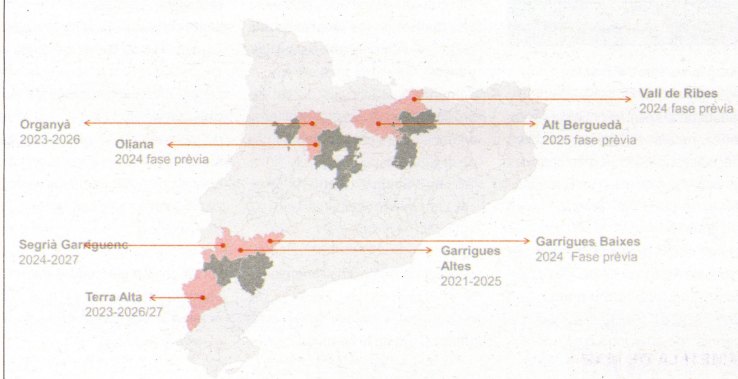
Actualment a Catalunya es poden distingir **16 sistemes urbans** (121 municipis), prèviament definits pels Plans Territorials Parciaus, que han registrat pèrdua de població entre els anys 2001 i 2020.

Aquests 16 sistemes urbans sumen un total de 83.638 habitants al 2022.

Sistema urbà	Variació població 2001-2020
Garrigues Altes	-22,97
Segrià Garriguenc	-19,94
Cardona	-17,50
Flix/Ascó	-14,35
Organyà	-17,30
Garrigues Baixes	-14,22
Isona	-13,25
Alt Berguedà	-9,58
Solsonès	-9,55
Sant Feliu Sasserra	-6,09
Gandesa / Terra Alta	-6,46
Oliana	-5,34
Vall de Ribes	-6,93
Ripoll	-3,69
Luçanès	-5,58
Priorat	1,20

Sistemes urbans en intervenció (2025)

El Programa Arrelament, accions per l'equitat i l'equilibri territorial és una iniciativa singular d'actuació adreçada als territoris que pateixen despoblament crònic i una pèrdua demogràfica sostinguda. Les seves accions tenen com a principals objectius reduir les desigualtats territorials, fomentar la cohesió social i territorial i potenciar els elements endògens de cada zona d'actuació per fer front al despoblament de les àrees rurals de Catalunya.

El programa Arrelament posa el focus en els 16 sistemes urbans catalans que han registrat una pèrdua sostinguda de població entre els anys 2001 i 2022. Agrupen 121 municipis i actualment sumen 83.636 habitants. La gran majoria són petits municipis, de menys de 1.000 veïns, situats en

zones amb baixa densitat de població i sovint allunyats dels principals centres urbans.

El 2021, el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica va posar en marxa una prova pilot en el sistema urbà de les Garrigues Altes per identificar els àmbits d'actuació que resultaven prioritaris a l'hora d'intentar revertir la tendència a la pèrdua poblacional i impulsar accions concretes, a petita escala, per donar-hi resposta. Aquesta prova pilot ha esdevingut el programa Arrelament, que ja s'ha estès al sistema urbà de la Terra Alta i s'ha iniciat al d'Organyà.

En tots els casos, el programa té una durada de quatre anys per desenvolupar totes les fases i s'aplica territorialment a nivell de sistema urbà. La fita és que el programa arribi progressivament als 16 sistemes urbans

amb pèrdua constant de població.

El programa s'emmarca en el Pla d'Acció de l'Agenda dels Pobles i Ciutats de Catalunya i es desplega a través de cinc grans àmbits d'intervenció estratègica:

01. Habitatge: rehabilitació i promoció d'habitatge assequible.
02. Activitat econòmica: suport a iniciatives locals i creació d'ocupació.
03. Dinamització social i territorial: impuls d'equipaments i serveis comunitaris.
04. Mobilitat: millora de la connectivitat i accessibilitat.
05. Paisatge i espai públic: ordenació i millora dels entorns urbans i naturals.

El programa Arrelament consta sempre de dues fases de desplegament. La primera fase abasta els estudis de diagnòstic en les diverses

Accions a la Terra Alta

Conveni de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya i els Ajuntaments de la comarca de la Terra Alta

- Per a desenvolupar els projectes s'ha establert un marc de col·laboració per al desenvolupament i execució del Programa arrelament, al Sistema urbà de la Terra Alta.

Línies de Treball

1a Línia de Treball: Diagnòstic i anàlisi del territori:

- Diagnòstic paisatgístic i urbanístic.
- Estudi del mercat de l'habitatge.
- Diagnosi socioeconòmica.
- Redacció de la carta del paisatge.

2a Línia de Treball: Redacció de projectes i execució d'obres:

- Rehabilitació i adequació d'edificis municipals per a habitatges i altres usos:
- Vilalba dels Arcs: Consulta mèdica i dos allotjaments dotacionals.
- La Fatarella: Tres habitatges.
- Prat de Comte: Dos habitatges.
- Bot: Cinc allotjaments dotacionals.

Finançament

1a Línia de Treball (treballs de diagnòstic i anàlisi del territori): Finançada amb els 168.008,50 €.

2a Línia de Treball (redacció projectes globals i execució d'obres Fase 1): Finançada amb els 498.306,66 €:

- Redacció de projectes: 110.194,98 euros
- Execució de les obres: 311.175,21 euros
- Despeses de gestió: 76.936,47 euros

El Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica ha transferit els **498.306,66 euros a l'INCASOL** per a la licitació i adjudicació dels projectes i obres de la 2a línia de treball.

Aquest 2025, a més, el Departament ha contractat la redacció d'**una quinzena de projectes més**, amb finançament addicional a banda del marcat al conveni.

Accions a la Terra Alta

Tipus d'estudis i projectes desenvolupats

1. Diagnosi territorial i urbanística

- Capacitat d'acollida i ordenació del sòl no urbanitzable
- Valoració del patrimoni construït i morfologia urbana
- Anàlisi del mercat de l'habitatge
- Treballs de mapeig d'habitatges i locals buits

2. Estudis i projectes de rehabilitació d'edificis

- Rehabilitació per a habitatges dotacionals
- Rehabilitació per a equipament i espais comunitaris

3. Projectes de millora d'equipaments municipals i espais de lleure

- Climatització d'equipaments
- Millora d'espais de lleure

4. Estudis per a nous usos en espais municipals

- Zones d'autocaravanes
- Espai-Test Agrari amb magatzem agrícola i plantació

5. Millora de la mobilitat i accessibilitat

- Millora de camins i vials

matèries que són els pilars per a la fixació de població, mentre que la segona fase es centra ja en l'elaboració de plans i projectes i l'execució d'actuacions.

El programa es nodreix econòmicament a partir del Fondo de Cohesió Territorial del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.